

"Növényvédelmi tevékenységek évelő kultúrákban június hónapban"

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 10.06.2026 Брой: 6/2026

A június első és második tíz napjának meteorológiai feltételei hajlamot teremtenek a gombás kórokozók fertőzési hátterének növekedésére - késői barnarothadás a gyümölcsfákon, alma- és körtevarasodás, ha korábban nem kezelte ezeket a betegségeket. A hónap során folytatni kell a kezeléseket a gyümölcsfákon a gyümölcsmolyok, levélaknázó molyok és levéltetvek ellen.

A növényvédelmi permetezések elvégzésére alkalmasabb feltételek a hónap harmadik tíz napjában alakulnak ki.

Gyümölcs faiskolákban

A betegségek és kártevők elleni küzdelem folytatódik a faiskolákban, csemetekertekben és a klonális és birs alanyokkal rendelkező anyatelepítésekben.

Az alma- és körtefaiskolákat és anyatelepítéseket réztartalmú készítménnyel permetezzük -1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - 0,3%, Caper Key - 180-300 g/ha varasodás ellen, valamint piretroid rovarölő szerrel - Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) vagy Dipel 2X (0,1%) a levélrágó rovarok ellen, és az egyik készítménnyel - Afinto (14 g/ha), Mospilan (25 g/ha), Tepeki (14 g/ha), Closer 120 EC (20 ml/ha, súlyos fertőzés esetén 40 ml/ha) a levéltetvek ellen. A permetezés a növekedés végéig folytatódik.

Őszibarack lisztharmat

A lisztharmatra érzékeny alma- és őszibarackfajtákat, valamint a klonális almaalanyokat 8-10 naponként permetezzük kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG - 750 g/ha.

A meggy- és cseresznyefajtákat, valamint a sajmeggy alanyokat 8-10 naponként permetezzük Silit 544 SC - 125 ml/ha készítménnyel a cilindrosporiumos levélfoltosság ellen.

A klonális birs alanyokat és a körtecsemetéket a csemetekertekben réztartalmú készítménnyel permetezzük - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - 0,3%, Caper Key - 180-300 g/ha a barna levélfoltosság ellen 10 napos időközönként a növekedés végéig.

Kaliforniai pajzstetű és amerikai fehérmedvelepke jelenléte esetén permetezzünk piretroid rovarölő szerrel - Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) vagy Dipel 2X (0,1%) az amerikai fehérmedvelepke ellen. Az amerikai fehérmedvelepke hernyófészkeket ki kell vágni és elégetni.

Gyümölcsösökben

A szilvamoly hernyói által okozott kár

Mérgezett fogóöveket helyezünk el a szilvamoly második nemzedékének hernyóinak elpusztítására. A lehullott kukacos gyümölcsöket - alma, körte, szilva, dió - össze kell gyűjteni a gyümölcsmolyok második nemzedékének sűrűségének csökkentése érdekében.

Feromoncsapdákat helyezünk el a gyümölcsmoly lepkék fogására, összefüggésben a második nemzedékük elleni permetezés időpontjának meghatározásával.

A nem mérgezett fogóövek ellenőrzését el kell végezni a gyümölcsmolyok második nemzedékének lepkék repülésének kezdetének meghatározására.

2500-3000 almatermést különböző fajtákból, amelyeket több, a gyümölcsösben szétszórt fáról gyűjtöttek, meg kell vizsgálni a kukacosság mértékének és az almamoly második nemzedéke elleni permetezés szükségességének meghatározására. Ha a kukacosság kevesebb, mint 2%, permetezés nem szükséges. A lehullott kukacos gyümölcsöket össze kell gyűjteni és meg kell semmisíteni a második nemzedékű gyümölcsmolyok sűrűségének csökkentése érdekében.

A kukacos mogyoróterméseket össze kell gyűjteni és meg kell semmisíteni a mogyoróormányos sűrűségének csökkentése érdekében.

Megfigyeléseket kell végezni a szilvarozsda első foltjainak, a levélaknázó molyok és atkák fejlődésének azonosítására. Folytatódik a gyümölcsösök ellenőrzése a vírusos betegségekkel fertőzött fák kimutatására és megjelölésére.

Mérgezett csalétkeket (burgonya, sárgarépa vagy más zöldségek Actellic 50 EC-vel, Biona Sincaral átítva - 4 L/1 kg) helyezünk ki, vagy Mesurol Schneckenkorn (250 g/ha) készítményt temetünk el a mezei pocok ellen. A csalétket a pocok járataiba helyezzük egy simítókanál vagy csipesz segítségével.

A kaliforniai pajzstetű (Quadraspidiotus perniciosus) karantén kártevő, és csak Bulgária egyes régióiban fordul elő. Tipikus polifág faj. Több mint 260 növényfajt károsít. Leggyakrabban fekete és fehér ribizlin, almán, körtén, japánbirsén, galagonyán, őszibarackon, szilván, cseresznyén, kőrisen, akácon, nyáron, fűzfán stb. fordul elő, ritkábban kajszin, dión, mandulán, szőlőn, krizantémon stb. A gyümölcsökön a pajzsok általában a kocsány mélyedésében és a csésze végén halmozódnak fel. Súlyos fertőzés esetén a pajzsok a gyümölcs teljes felületén láthatók, aminek következtében a gyümölcs tarka vörös-ibolya foltosságot kap. Az ilyen gyümölcsök alacsony piaci értékkel bírnak. A kaliforniai pajzstetű biológiai védekezéséhez parazitáit, a Prospaltella perniciosi, Aphytis proclia, Aphytis mitilospidis stb. használják, amelyeket a fertőzött, feltérképezett területeken engednek ki az integrált növényvédelem keretében.

A kaliforniai pajzstetű ellen kezeljük piretroid rovarölő szerrel – Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha).

Az amerikai fehérmedvelepke fészkei

A talált amerikai fehérmedvelepke hernyófészkeket ki kell vágni és elégetni, a fertőzött ültetvényeket pedig Dipel 2X (0,1%) készítménnyel kell kezelni.

A hónap során az almafákat kétszer permetezzük kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG - 750 g/ha, vagy az egyik készítménnyel - Systhane 20 EW - 0,03%, Luna

Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0,02% a lisztharmat ellen.

Az őszibarackosokat permetezzük kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha, vagy az egyik készítménnyel - Systhane 20 EW – 0,03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0,02% a lisztharmat ellen, valamint piretroid rovarölő szerrel – Decis 100 EC – 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) a keleti gyümölcsmoly, anarszia, zöld cserebogár, levéltetvek és pajzstetvek, levélrágó hernyók ellen, és az egyik készítménnyel - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissorán 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/ha) az atkák ellen.

Az őszibarackmoly (Anarsia lineatella Zell.) az egész országban elterjedt, de tömegesebben azokon a területeken, ahol őszibarackot és kajszit termesztenek. Megtámadja a szilvát, mandulát, meggyet, cseresznyét és a vad szilvát is. Az őszibarackmoly hernyója fiatal hajtásokat rág, elpusztítva az éves növekedést, és kukacosságot okoz a gyümölcsökben. Ha nem tesznek védekezési intézkedéseket az őszibarackmoly ellen, a kár elérheti a 15-20%-ot.

Az őszibarackosok második permetezését 10-12 nap múlva kell elvégezni piretroid rovarölő szerrel – Decis 100 EC – 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) az anarszia ellen, és kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG –

750 g/ha, vagy az egyik készítménnyel - Systhane 20 EW – 0,03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0,02% a lisztharmat ellen.

A szilvásokat permetezzük Signum (45 g/ha) készítménnyel a rozsdá ellen és Chorus 50 WG (45 g/ha) készítménnyel a barnarothadás ellen, valamint az egyik készítménnyel - Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37,5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33,3 ml/ha), Deca EC (30 ml/ha), Decline 2,5 EC (30 ml/ha), Lamdex extra (60-100 g/ha) a szilvamoly ellen. Nagy atka- és levéltetű-sűrűség esetén kezeljük az egyik készítménnyel - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissorán 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/ha), valamint Tepeki (14 g/ha), Mospilan (25 g/ha), Closer 120 EC (20 ml/ha), súlyos fertőzés esetén 40 ml/ha) készítménnyel.

A körtelevélbolhákkel és poloskákkel fertőzött körteültetvényeket kezeljük piretroid rovarölő szerrel - Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha).

A birsültetvényeket permetezzük Chorus 50 WG (45 g/ha) készítménnyel a barnarothadás és a barna levélfoltosság ellen, valamint az egyik készítménnyel - Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37,5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33,3 ml/ha), Deca EC (30 ml/ha), Decline 2,5 EC (30 ml/ha), Lamdex extra (60-100 g/ha) a gyümölcsmoly ellen.

A kajszibarackosokat permetezzük piretroid rovarölő szerrel - Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) a keleti gyümölcsmoly, anarszia, kaliforniai pajzstetű, levélgörbítő molyok ellen, és az egyik készítménnyel - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissorán 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/ha) az atkák ellen.

A cseresznye- és meggyültetvényeket kezeljük Silit 544 SC – 125 ml/ha készítménnyel a cilindrosporiumos levélfoltosság ellen.

Eperültetvényekben

A gyökérrormányosokkal fertőzött eperültetvényeket permetezzük az egyik rovarölő szerrel - Decis 100 EC (17,5 ml/ha) vagy más deltametrin alapú szerrel, Mospilan 20 SP (30 g/ha), Naturalis (100

ml/ha) – öntözéssel, előzetesen.

*A fehér levélfoltosság az eper leggyakoribb és legkárosabb betegsége. Megjelenik mind a termesztett fajtákon, mind a vadon élő eperfajokon. A fehér levélfoltosság kórokozója a *Mycosphaerella fragariae* gomba, amely megfertőzi a leveleket és azok nyéltagját, indákat, virágzatokat, csészéket és ritkán a terméseket. A tünetek megjelenése a legsúlyosabb és legjellemzőbb 20-25°C hőmérsékleten. A fehér levélfoltosságra nagyon érzékeny fajták az Eva Macherauch és a Mieze Schindler, míg rezisztensek közé tartozik a Zenga Zengana, Belrubi, Madame Moutot, Early Market, Redgauntlet, Gorella, Pocahontas, Cambridge Favourite, Holiday, Sharpless, White Pineapple és mások.*

A termések betakarítása után az eperültetvényeket permetezzük réztartalmú készítménnyel - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - 0,3%, Caper Key - 180-300 g/ha a fehér és vörös levélfoltosság ellen.

Málnaültetvényekben

A termések betakarítása után az ültetvényeket permetezzük piretroid rovarölő szerrel - Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) a málna-bogár, málnagubacsszúnyog, málna-karcsúdíszbogár ellen. Atkafertőzés esetén

adjunk hozzá az egyik készítményt - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/ha).

A közönséges málna-bogár (Byturus tomentosus) gazdaságilag a málna legjelentősebb kártevőjévé vált. Megtámadja a szedret is, de kevésbé súlyosan. A kárt az imágó (bogár) és a lárva okozza. Az imágó megtámadja a virágbimbókat és a virágokat, károsítva a porzókat, termőket és a fiatal terméskezdeményeket, valamint leveleket is rág. A lárva károsabb; a termések belsejével táplálkozik, ami azok kukacossá válását okozza.

A málnaültetvényeket permetezzük réztartalmú készítménnyel - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - 0,3%, Caper Key – 180-300 g/ha a levélfoltosság ellen.

Ribizli ültetvényekben

A ribizli ültetvényeket 10-12 nappal az utolsó permetezés után permetezzük piretroid rovarölő szerrel - Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) a ribizli-üvegszárnyú lepke ellen.

A ribizli-üvegszárnyú lepke (Synanthedon tipuliformis Cler.) elterjedt hazánkban. Megtámadja a ribizlit és az egrest. A hajtások károsodása meghaladja a 30-40%-ot. A ribizli-üvegszárnyú lepke évente egy nemzedéket fejleszt. Különböző korú hernyóként telel át a járatokban, leggyakrabban kétéves szárazokban. Tömeges fertőzés esetén egész bokrok elpusztulnak. A kár általában június vége – július közepe felé észlelhető. A hernyók késő őszig táplálkoznak, és amikor hidegre fordul az idő, a károsított részekben maradnak áttelelni.

A termések betakarítása után az ültetvényeket permetezzük az egyik készítménnyel - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/ha) az atkafajok ellen.

A ribizli ültetvények sorközeit permetezzük Agroxon 500 SL (120 ml/ha) és Fusilade Max 125 EC (100-300 ml/ha) készítménnyel. A gyomnövényeket másodszor is feltérképezzük.

Szőlőültetvényekben

A szőlőültetvényekben küzdeni kell a peronoszpóra és a lisztharmat ellen. Ezek a betegségek idő előtt elpusztíthatják a lombtömeget, aminek következtében a termés jelentősen csökken.

A peronoszpóra elleni küzdelmet azonnal el kell kezdeni a hajtásoknak a drótok feletti megjelenése után. Gyakori csapadék és harmat esetén permetezzünk 3-7 naponta minden inkubációs periódusban, száraz időben pedig minden öntözés előtt. Kezeljünk az egyik készítménnyel - Quadris 25 SC - 0,075-0,1%, Ridomil Gold Combi 45 WG - 200 g/ha, Ridomil Gold R WG - 500 g/ha, Ridomil Gold SL - 20 ml/ha. Ha biológiai úton kíván kezelni, megelőzés céljából, eső előtt vagy után, mivel az említett gombaölő szerek nem felszívódók, használhat réztartalmú készítményt - 1%-os bordói lé - 180-300 g/ha oldat, Funguran OH 50 WP - 150-250 g/ha, Champion WP - 0,3%, Caper Key - 180-300 g/ha. A Serenade ASO is opció, de gyengébben hat, mint az említett szisztémikus gombaölő szerek.

Kontakt gombaölő szereknél - Akoida WG - 0,25%, Azumo 80 WG - 400 g/ha, Cumulus - 0,2-0,5%, Solfo 80 WG - 400 g/ha, az egyes permetezések közötti intervallum a lisztharmat ellen körülbelül 7-8 nap legyen, szisztémikusaknál pedig - Flint Max 75 WG - 0,016%, Folicur 250 EW - 0,04%, Custodia 320 SC - 75 ml/ha, Dinali 090 DC - 50-65 ml/ha, Domark 10 EC - 25-30 ml/ha, Dynasty 25 EW - 40 ml/ha, Luna Experience - 12-40 ml/ha, Sinstar - 70-80 ml/ha - 12-14 nap.

Folytatódik a küzdelem a termő szőlőültetvények gazdaságilag legfontosabb betegségeinek kórokozói ellen. Ebben az időszakban a leveleken kívül a fürtökön és a fütrészekén is megfigyelhetők a peronoszpóra-fertőzés látható jelei. A virágokat és a fiatal terméskezdeményeket szürkésfehér spóráképző réteg borítja, elsötétednek és kiszáradnak. Késői fertőzés esetén, amikor a bogyók már megnagyobbodtak, a betegség egy másik formája jelenik meg – a barnarothadás. A bogyó kocsány felőli oldalán barna elhalás figyelhető meg jellegzetes kettős bemélyedésekkel, amelyek fokozatosan növekednek és a bogyók kiszáradásához, mumifikálódásához és lehullásához vezetnek. A kezeletlen fiatal bogyók megfertőződhetnek, amíg meg nem puhulnak a zsendülés szakaszában. Ez szükségessé teszi az utolsó permetezés elvégzését, amikor a bogyók eléri a borsó